

Tre innovative landmænd sætter sammen med forskere og rådgivere fokus på at udvikle IPM - Integreret Plantebeskyttelse – i et nyt projekt 'IPM Innovationsbrug', der er støttet af Miljøstyrelsen. De skal få teori og praksis til at mødes.

Laue Skau driver sin bedrift med planteavl og svin sydøst for Haderslev og arbejder sammen med Finn Olsen og Peter Karlsen fra Sønderjysk Landboforening.

Indsatsen i marken skal evalueres løbende

Rettidig omhu: I det lange løb er det ofte rettidige korrektioner, der bliver afgørende for, om du opnår topudbytte og styrer uden om problemer i marken.

Poul Henning Petersen,
landskonsulent, Seges

Vi skal tage ved lære af både vores succeser og fejl. Det lyder banalt, men i praksis er det svært.

Måske er det grunden til, at det ene af de otte IPM-principper lyder: Vi følger op på, hvordan indsatsen har virket. Udgangspunktet er en løbende overvågning af skadevolderne i marken og registreringerne i sprøjtejournalen.

Hos IPM-innovations-værterne er løbende overvågning og korrektioner i højeste grad i fokus.

CA på Gammelgaard

Efter nu fire sæsoner med

Conservation Agriculture på Gammelgaard er systemet stadig under indkøring.

Peter Friderichsen har som frøavler ekstra mange 'processer', der skal gå op i en højere enhed. Græsukrudt får naturligvis særlig bevågenhed. Det gælder både væselhale, ager-rævehale og rajgræs.

I 2021 har der været en plet med agerrævehale i en 1. års engrapgræs, som er blevet jagtet med lugning og kemisk bekæmpelse. Bestandene af græsukrudt rundt i markerne er med et godt sædskifte små, men vedholdende opmærksomhed er nødvendig. For hvis græsukrudsfrøene bliver spredt med maskinerne,

kan det hurtigt gå galt og give problemer i frøavlen.

Et fokusområde er også etableringen af vårbyg. Både af hensyn til at få udbyttet op og for at få etableret vårbyg, der hurtigere busker sig, og som kan konkurrere mest muligt med ukrudtet.

Peter Friderichsen har indtil videre udskiftet mejetærskeren, så spredningen af halm og avner kan ske betydeligt bedre, end med den gamle mejetærsker. Det lover allerede godt.

Næste overvejelse er, om det kan forbedre etableringen af vårbyg, hvis der bliver udført en overfladisk jordbearbejdning på 2-4 cm med eksempelvis en harve med gåsefødder.

Væselhale har overlevet sprøjtningerne i vinterrug. Selv få planter er i stand til at holde bestanden ved lige og vil skabe problemer i det næste frøgræsudlæg. Foto: Jens Erik Jensen, SEGES.

En så overfladisk bearbejdning bør ikke påvirke opbygningen af et større indhold af organisk materiale i det øvre jordlag, som er et grundlæggende princip i CA. Den første test er lavet i 2021, og det gav lidt hurtigere etablering og lidt større fremspiring af ukrudt, men det har tilsyneladende ikke påvirket udbyttet. Der er også tale om processer, som det tager tid at se effekten af.

Præcision på Hverringe

En sæson med afprøvning af præcisionsteknologi på Hverringe Gods viser med tydelighed, at det kræver vedholdenhed og ressourcer, før man kan

Med ThistleTool er det gjort muligt at kortlægge tidslerne i en mark som denne. Nu gælder det om at komme hele vejen i mål, så sprøjten kun åbner lige over hver enkel plante eller plet, når tidslerne skal bekæmpes. Foto: Jens Erik Jensen, SEGES.

Rune Gjengedal fra Hverringe Gods ved Kerteminde styrer en stor frøproduktion og arbejder sammen med Michael Toft og Morten Eshøj fra Patriotisk Selskab.

Peter Friderichsen på Gammelgaard ved Søllested har frøavl i Conservation Agriculture og arbejder sammen med Hans Henrik Fredsted og David Dresen fra Agrovi.

nå i mål med at udnytte den nye teknologi.

Rune Gjengedal har plet-sprøjtet mod tidsler efter et tildelingskort baseret på dronefoto, ligesom han har graderet vækstregulering til frøgræsset.

Evalueringen består i både at finde måder til at forbedre processer og arbejdsgange og i at få overblik over, hvad der sker i marken.

I den kommende tid vil det involvere en række aktører at forbedre teknikken.

Rajgræs i Sønderjylland

Sønderjysk Landboforening har i løbet af sommeren etableret erfagrupper, der alene har som mål at tackle de efterhånden meget store problemer med resistente bestande af italiensk rajgræs og agerrævehale.

En fælles erfaring er desværre, at der kan gå meget kort tid fra, at et problem med italiensk rajgræs, og for den sags skyld

Værdifulde IPM-tiltag

- Sæt dine registreringer i system.
- Følg systematisk op på dine sprøjtninger, så du ved, om det har virket efter hensigten.
- Læg mærke til de små ting i marken. Det kan være en indikator på, at der er behov for at gribe ind.
- Juster på din dyrkningsteknik og dit sædskifte med det samme, når du bliver klar over et problem. Det bliver ofte sværere at rette op, hvis du venter.

også agerrævehale, synes overkommeligt, til det eksploderer i marken. I yderste konsekvens koster det hele afgrøden, som i bedste fald kan afsættes til bio-gas eller grovfoder.

Laue Skau og hans kolleger er sammen med konsulenterne i gang med at vende alle sten. Det kommer vi tilbage til i senere artikler om IPM.

IPM-værtens erfaringer:

Når først græsukrudt har indfundet sig, er det svært at få bugt med

»Vi kan etablere flotte efterafgrøder ved såning direkte i stubben, og vi har ikke set problemer med snegle. I år har vi eksperimenteret med at sprede efterafgrøden før høst. Som forsøg er udsædsmængden øget med 30 og 80 procent, og samtidig er der udsæt sneglekorn«, siger Peter Friderichsen.

Han tilføjer, at der er enkelte snegle i kanten, men ellers er efterafgrøden etableret godt. Det er dyrt med udsæd og sneglekorn, men han vil gerne finde den optimale metode til at etablere efterafgrøderne.

Laue Skau ærgres sig over, at han har fået slæbt resistent ital. rajgræs ind i en mark, hvor der ellers har været styr på rajgræsset.

»Det er skræmmende, så voldsomt rajgræsset blev i forageren. Vi har en kamp mod rajgræs, som skal vindes ved at ændre sædskiftet, såtid og etableringsmetode. Vi skal gøre alt, og det kommer til at koste, men vi har ikke noget alternativ,« siger Laue Skau.

Rune Gjengedal har i år fulgt væselhalen tæt i hybridrugen og vinterrapsen.

Selv om vi har bekæmpet den med de muligheder, vi har haft, så kan vi stadig finde den derude. Vi har ændret udlægsmetode for engrapgræs og droppet hvidkløveren. Med de mange forhold vi skal tage hensyn til, er det svært at finde løsninger, og vi er ikke i mål endnu,« erkender driftslederen fra Hverringe Gods.

Rådgiverens råd:

Sprøjtvinduer har stor værdi

»Jeg har anbefalet Peter Friderichsen ikke at sprøjte mod svampe i sin raps, da der aldrig tidligere har været raps på arealet. Derfor er der lav risiko for angreb af knoldbægersvamp, da smitten ikke er luft-båren over større afstande«, siger David Dresen.

Han tilføjer, at han også selv har en mark med vinterraps, hvor der ikke tidligere har været raps, og hvor han lavede et stort sprøjtvindue ved at behandle mod knoldbægersvamp i et træ. Der blev ikke set set knoldbægersvamp hos hverken Peter Friderichsen eller David Dresen, og der var ikke tegn på merudbytte for behandlingen i David Dresens sprøjtvindue.

Vinterrapsen hos Peter Friderichsen blev ikke sprøjtet mod svampe, og udbyttet har været i den høje ende af skalaen og næsten det samme i 2020 og 2021. I rapsen har der været sået inkarnatkløver som ledsage-afgrøde for at få erfaringer med, om det giver mindre angreb af skadedyr. I rapsen har der i efteråret 2020 ikke været behov for at bekæmpe rapsjordlopper, og i foråret er der heller ikke bekæmpet skadedyr.

»Det styrker vores faglige viden og giver trykthed at teste teorierne i marken. Et sprøjtvindue koster da en lille ekstra indsats, men det burde vi bruge meget mere, end vi gør«, siger David Dresen.